

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

26 septembrie 2024*

„Trimitere preliminară – Protecția consumatorilor – Indicarea prețurilor produselor – Directiva 98/6/CE – Articolul 6a – Notificare de reducere a prețului – Condiții – Noțiunea de «preț anterior» – Obligația de a stabili reducerea de preț notificată pe baza prețului anterior”

În cauza C-330/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Landgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional din Düsseldorf, Germania), prin decizia din 19 mai 2023, primită de Curte la 25 mai 2023, în procedura

Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV

împotriva

Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG,

CURTEA (Camera a opta)

compusă din domnul N. Piçarra (raportor), președinte de cameră, și domnii N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG, de C. Fürsen și A. Starcke, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul ceh, de S. Šindelková, M. Smolek și J. Vlácil, în calitate de agenți;
- pentru guvernul maghiar, de M. Z. Fehér și K. Szíjjártó, în calitate de agenți;
- pentru guvernul neerlandez, de M. K. Bulterman și H. S. Gijzen, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;

* Limba de procedură: germana.

- pentru guvernul finlandez, de H. Leppo, în calitate de agent;
- pentru guvernul norvegian, de F. Bergsjø și P. A. Tønnessen, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de B.-R. Killmann, P. Ondrůšek și N. Ruiz García, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale, pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind protecția consumatorului prin indicarea prețurilor produselor oferite consumatorilor (JO 1998, L 80, p. 27, Ediție specială, 15/vol. 4, p. 206), astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2019/2161 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 (JO 2019, L 328, p. 7) (denumită în continuare „Directiva 98/6”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Verbraucherzentrale Baden-Württemberg eV (Asociația consumatorilor din landul Baden-Württemberg) (denumită în continuare „asociația consumatorilor”), pe de o parte, și Aldi Süd Dienstleistungs SE & Co. OHG (denumită în continuare „Aldi”), pe de altă parte, în legătură cu indicări privind reduceri de preț care figurează în anunțuri publicitare referitoare la vânzarea unor produse alimentare.

Cadrul juridic

Directiva 98/6

- 3 Considerentele (1), (2), (6) și (12) ale Directivei 98/6 au următorul cuprins:

„(1) [...] funcționarea transparentă a pieței și informațiile corecte sunt în folosul protecției consumatorului și al unei concurențe sănătoase între întreprinderi și între produse;

(2) [...] consumatorilor trebuie să li se garanteze un nivel ridicat de protecție; [...] Comunitatea trebuie să contribuie la acest lucru prin acțiuni specifice care sprijină și completează politica statelor membre privind furnizarea de informații exacte, transparente și clare consumatorilor despre prețurile și produsele care le sunt oferite;

[...]

(6) [...] obligația de a indica prețul de vânzare contribuie substanțial la o mai bună informare a consumatorilor, acesta fiind cel mai ușor mod de a permite consumatorilor să evalueze și să compare prețul produselor într-o manieră optimă și, ca urmare, să facă alegeri în cunoștință de cauză pe baza unor comparații simple;

[...]

(12) [...] reglementările la nivel comunitar pot asigura o informare uniformă și transparentă de pe urma căreia vor beneficia toți consumatorii în contextul pieței interne [...].

4 Articolul 1 din această directivă are următorul cuprins:

„Scopul prezentei directive este acela de a specifica indicarea prețului de vânzare și a prețului pe unitate de măsură în cazul produselor oferite de comercianți consumatorilor pentru o mai bună informare a consumatorilor și pentru a facilita compararea prețurilor.”

5 În temeiul articolului 4 alineatul (1) din directiva menționată, prețul de vânzare trebuie să fie clar, ușor de identificat și lizibil.

6 Articolul 6a alineatele (1) și (2) din aceeași directivă prevede:

„(1) Orice notificare de reducere a prețului indică prețul anterior aplicat de comerciant pentru o perioadă determinată, înainte de aplicarea reducerii de preț.

(2) Prețul anterior reprezintă cel mai scăzut preț practicat de comerciant cel puțin în perioada ultimelor 30 de zile înainte de data aplicării reducerii de preț.”

7 Acest articol 6a a fost introdus în Directiva 98/6 prin Directiva 2019/2161, al cărei considerent (1) enunță:

„Articolul 169 alineatul (1) și articolul 169 alineatul (2) litera (a) [TFUE] prevăd că Uniunea contribuie la atingerea unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor prin măsurile pe care le adoptă în temeiul articolului 114 [TFUE]. Articolul 38 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene [...] prevede că politicile Uniunii asigură un nivel ridicat de protecție a consumatorilor.”

Directiva 2005/29/CE

8 Articolul 3 din Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”) (JO 2005, L 149, p. 22, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 260), intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede la alineatele (1) și (4):

„(1) Prezenta directivă se aplică practicilor comerciale neloiale ale întreprinderilor față de consumatori definite la articolul 5 înainte, în timpul și după o tranzacție comercială în legătură cu un produs.

[...]

(4) În cazul în care dispozițiile prezentei directive și alte norme comunitare care reglementează aspecte specifice ale practicilor comerciale neloiale sunt în conflict, normele comunitare prevalează și se aplică respectivelor aspecte specifice.”

Orientările din 2021

- 9 Secțiunea 2 din Comunicarea Comisiei intitulată „Orientări privind interpretarea articolului 6a din [Directiva 98/6]” (JO 2021, C 526, p. 130, denumite în continuare „Orientările din 2021”) privește „[i]ndicarea prețului «anterior»”. Punctul 2.1 din această secțiune, intitulat „Norme generale”, are următorul cuprins:

„[...]”

Cu excepția bunurilor care fac obiectul opțiunilor de reglementare menționate la articolul 6a alineatele (3)-(5) [din Directiva 98/6], statele membre nu pot prevedea o perioadă mai scurtă de 30 de zile pentru stabilirea prețului «anterior». Scopul acestei perioade de referință de cel puțin 30 de zile este de a împiedica comercianții să jongleze cu prețurile și să prezinte reduceri ale prețurilor false, cum ar fi să majoreze prețul pentru o scurtă perioadă de timp pentru a-l reduce ulterior prin prezentarea acestuia ca o reducere (semnificativă) a prețului care induce în eroare consumatorii. Prin urmare, termenul de 30 de zile pentru stabilirea prețului de referință «anterior» garantează că prețul de referință este real, și nu doar un instrument de marketing utilizat pentru ca reducerea să pară atractivă.

[...]”

În consecință, reducerea prețului trebuie prezentată utilizând ca referință prețul «anterior» indicat, adică orice reducere procentuală indicată trebuie să se bazeze pe prețul «anterior», astfel cum este stabilit în conformitate cu articolul 6a [...]”.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 Aldi elaborează în fiecare săptămână prospecte publicitare care conțin oferte ale diferitor filiale ale grupului Aldi Süd (denumit în continuare „grupul Aldi”). Aceste prospecte sunt disponibile și pe internet.
- 11 Prospectul valabil pentru săptămâna cuprinsă între 17 și 22 octombrie 2022 propunea printre altele o „super promoție” privind „produse proaspete la prețuri reduse”, printre care „banane bio în vrac din comerț echitabil” și „ananași Rainforest Alliance”. Prețul fiecăruia dintre aceste două produse era menționat lângă reprezentarea lor fotografică, sub forma unui dreptunghi alb, în care figurau două indicări de preț diferite, și anume, la mijloc, o indicare de preț cu caractere mari (1,29 euro pentru banane și 1,49 euro pentru ananași), precum și, în colțul inferior drept, o altă indicare de preț, cu caractere mai mici și barate (1,69 euro pentru fiecare dintre cele două produse). În cazul bananelor, un dreptunghi în culorile drapelului german, parțial suprapus pe cel care indica prețul, preciza reducerea acestuia din urmă în procente. Un dreptunghi suprapus similar a fost utilizat pentru oferta referitoare la ananași, cu mențiunea „preț șoc” („Preis-Highlight”). Sub fiecare dintre cele două dreptunghiuri albe referitoare la preț figura următorul text: „Ultimul preț de vânzare. Cel mai scăzut preț din ultimele 30 de zile”, urmat de o a treia indicare de preț (1,29 euro pentru banane și 1,39 euro pentru ananași).

- 12 Concret, indicările referitoare la prețurile acestor banane și ale acestor ananași se prezentau după cum urmează:

(banane)

(ananași)

- 13 Din decizia de trimitere reiese că prețul afișat în magazinele grupului Aldi pentru bananele respective era de 1,69 euro/kg fără întreruperi de la jumătatea lunii septembrie 2022, cu excepția săptămânii 19-24 septembrie, în cursul căreia le-a fost aplicat un preț redus de 1,29 euro/kg. În ceea ce privește ananașii, prețul unitar al acestora se situa între 1,39 și 1,79 euro în cursul celor cinci săptămâni care au precedat oferta care figura în prospect. Prețul imediat anterior acestei oferte era de 1,69 euro.
- 14 Apreciind că o astfel de publicitate aducea atingere intereselor consumatorilor și era neloială, asociația consumatorilor a sesizat Landgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional din Düsseldorf, Germania), care este instanța de trimitere, cu o acțiune având ca obiect obligarea Aldi la încetarea efectuării, de către ea însăși sau de către un terț, a publicității adresate consumatorilor pentru vânzarea de produse alimentare prin indicarea reducerilor de preț sub forma unui procent atunci când reducerea nu este stabilită pe baza celui mai scăzut preț practicat în magazinele grupului Aldi în cursul celor 30 de zile anterioare aplicării unei astfel de reduceri. Acțiunea asociației de consumatori tinde de asemenea să oblige Aldi să nu facă, ea însăși sau printr-un terț, publicitate privind o reducere a prețului unui produs alimentar ca „preț șoc”, indicând un preț superior celui care era în vigoare în magazinele grupului Aldi în cursul celor 30 de zile precedente.
- 15 Instanța de trimitere consideră că soluționarea litigiului cu care este sesizată depinde de interpretarea articolului 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6 și arată că nu împărtășește poziția asociației de consumatori potrivit căreia baza pentru stabilirea reducerii de preț oferite consumatorului trebuie să fie „prețul anterior”, în sensul respectivului articol 6a alineatul (2). Această instanță consideră că o astfel de interpretare, deși reiese din Orientările din 2021, nu poate fi dedusă din directiva amintită, care s-ar limita în esență la a stabili informațiile care trebuie furnizate consumatorilor și momentul în care acest lucru trebuie efectuat, fără a preciza însă modul în care informațiile respective trebuie furnizate.
- 16 Instanța de trimitere arată că, în măsura în care Directiva 98/6 nu reglementează aspectele specifice ale comunicării de informații, cu excepția domeniului care intră sub incidența articolului 6a menționat, ar trebui mai degrabă să se aprecieze dacă informațiile în cauză au fost furnizate consumatorilor în conformitate cu dispozițiile relevante ale Directivei 2005/29. Ea admite totuși că, în anumite cazuri, indicarea unui procent de reducere a prețurilor care nu s-ar referi la „prețul anterior”, în sensul articolului 6a alineatul (2) din Directiva 98/6, are un caracter neloial și, prin urmare, este contrară Directivei 2005/29. Situația ar putea fi aceeași, *mutatis mutandis*, în ceea ce privește mesajele publicitare care promovează caracterul pretins foarte avantajos al unei reduceri de preț.

17 În aceste condiții, Landgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional din Düsseldorf) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6 trebuie interpretat în sensul că procentul indicat în notificarea de reducere a prețului se poate referi numai la prețul anterior în sensul articolului 6a alineatul (2) din Directiva 98/6?
- 2) Articolul 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6 trebuie interpretat în sensul că evidențierile din publicitate, prin care se atrage atenția asupra prețului redus al unei oferte (cum este, de exemplu, desemnarea prețului ca «preț șoc»), trebuie să se refere la prețul anterior în sensul articolului 6a alineatul (2) din Directiva 98/6, atunci când sunt folosite într-o notificare de reducere a prețului?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 18 Prin intermediul celor două întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6 trebuie interpretat în sensul că impune ca o reducere a prețului unui produs notificată de un comerciant fie sub forma unui procent, fie sub forma unei mențiuni publicitare prin care se urmărește evidențierea caracterului avantajos al prețului notificat să fie stabilită pe baza „prețului anterior”, în sensul alineatului (2) al acestui articol.
- 19 Potrivit articolului 6a alineatul (1) din Directiva 98/6, „[o]rice notificare de reducere a prețului indică prețul anterior aplicat de comerciant pentru o perioadă determinată, înainte de aplicarea reducerii de preț”. Noțiunea de „preț anterior” este definită la alineatul (2) al acestui articol ca fiind „cel mai scăzut preț practicat de comerciant cel puțin în perioada ultimelor 30 de zile înainte de data aplicării reducerii de preț”.
- 20 În primul rând, modul de redactare a articolului 6a alineatul (1) din Directiva 98/6 nu permite, în sine, să se stabilească dacă reducerea de preț care figurează într-o notificare trebuie calculată pe baza „prețului anterior”, astfel cum este definit la alineatul (2) al acestui articol. Nu este mai puțin adevărat că termenul „reducere”, în limbajul curent, face trimitere la o diminuare operată asupra unui preț aplicat anterior.
- 21 În al doilea rând, pentru a determina sensul și domeniul de aplicare ale unei dispoziții de drept al Uniunii, aceasta trebuie interpretată ținând seama nu numai de formularea respectivei dispoziții, ci și în special de obiectivele specifice urmărite de aceasta și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte dispoziția menționată [a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 iunie 2021, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Efectele unei decizii de expulzare), C-719/19, EU:C:2021:506, punctul 70].
- 22 În ceea ce privește obiectivele Directivei 98/6, aceasta urmărește, în conformitate cu articolul 1 din respectiva directivă, interpretat în lumina considerentului (6) al acesteia, să îmbunătățească informarea consumatorilor și să faciliteze compararea prețurilor de vânzare ale produselor oferite consumatorilor de comercianți pentru a le permite acestora să facă alegeri în cunoștință de cauză. Considerentul (1) al directivei amintite subliniază importanța pentru protecția consumatorilor a transparenței funcționării pieței și a unei informări corecte. Considerentul (12) al Directivei 98/6 precizează că aceasta urmărește să asigure o informare uniformă și transparentă de pe urma căreia să beneficieze toți consumatorii în cadrul pieței interne. În plus, reiese din

articolul 4 alineatul (1) din respectiva directivă, citit în lumina considerentului (2) al acesteia, că prețul de vânzare al produselor oferite consumatorilor trebuie să fie clar, ușor de identificat și lizibil, pentru ca informația menționată să fie exactă, transparentă și clară [a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iunie 2023, *Verband Sozialer Wettbewerb* (Recipiente pentru care se percepe o garanție), C-543/21, EU:C:2023:527, punctul 25].

- 23 Pe de altă parte, considerentul (1) al Directivei 2019/2161, care a inserat articolul 6a în Directiva 98/6, face trimitere în mod expres la articolul 38 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Această din urmă dispoziție, asemenea articolului 169 TFUE, urmărește să asigure în politicile Uniunii un înalt nivel de protecție a consumatorilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 martie 2021, *Airhelp*, C-28/20, EU:C:2021:226, punctul 49). Același obiectiv este enunțat în considerentul (2) al Directivei 98/6.
- 24 Or, o interpretare a articolului 6a alineatul (1) din Directiva 98/6 în sensul că ar fi suficient, într-o notificare de reducere a prețului, să se menționeze „prețul anterior”, în sensul alineatului (2) al acestui articol, fără ca acest preț să constituie baza de calcul efectivă a unei asemenea reduceri, ar risca, după cum au arătat în special guvernele maghiar, neerlandez și norvegian în observațiile lor scrise, să submineze aceste obiective și în special pe cel privind îmbunătățirea informării consumatorilor, care impune ca informațiile referitoare la prețuri și la metodele de calcul al reducerii notificate să fie lipsite de orice ambiguitate.
- 25 În ceea ce privește, pe de altă parte, obiectivele specifice urmărite de articolul 6a din Directiva 98/6, acesta vizează, astfel cum indică Orientările din 2021 și după cum au arătat guvernele ceh și polonez, precum și Comisia în observațiile lor scrise, să îi împiedice pe comercianți să inducă în eroare consumatorul, majorând prețul practicat înainte de a notifica o reducere de preț și afișând astfel false reduceri de prețuri.
- 26 Așadar, o interpretare a articolului 6a alineatul (1) din Directiva 98/6 în sensul că ar fi suficient, într-o notificare de reducere a prețurilor, să se menționeze „prețul anterior”, în sensul alineatului (2) al acestui articol, cu titlu de simplă informare, fără ca o asemenea reducere să fie efectiv stabilită pe baza acestui preț, ar permite comercianților, cu încălcarea respectivului obiectiv specific, să inducă în eroare consumatorii prin notificări de reduceri de prețuri care nu ar fi reale, în contradicție cu însuși obiectivul acestui articol 6a.
- 27 Rezultă că, pentru a respecta atât obiectivul specific al articolului 6a din Directiva 98/6, cât și obiectivele urmărite, în mod general, de directiva menționată, articolul 6a alineatele (1) și (2) din aceasta trebuie interpretat în sensul că, într-o notificare privind o reducere a prețului de vânzare al unui produs, această reducere trebuie stabilită prin referire la „prețul anterior” al produsului amintit, în sensul alineatului (2) al acestui articol. Reiese că prețul de vânzare al unui produs prezentat într-o notificare, ca fiind un preț redus nu poate fi în realitate același cu respectivul „preț anterior” sau chiar superior acestuia.
- 28 În al treilea rând, din moment ce articolul 6a din Directiva 98/6 reglementează în mod specific aspectele legate de indicarea, într-o notificare a unei reduceri de preț, a prețului anterior și de definirea acestuia, trebuie apreciată în raport cu această dispoziție, astfel cum a fost interpretată la punctele 24 și 27 din prezenta hotărâre, practica comercială în relațiile dintre comercianți și consumatori care constă în notificarea unei reduceri a prețului produsului în cauză care nu este stabilită pe baza „prețului anterior”, în sensul respectivului articol 6a alineatul (2), iar nu în raport

cu dispozițiile Directivei 2005/29, așa cum reiese din articolul 3 alineatele (1) și (4) din aceasta din urmă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iulie 2016, Citroën Commerce, C-476/14, EU:C:2016:527, punctele 42-45).

- 29 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6 trebuie interpretat în sensul că impune ca o reducere a prețului unui produs notificată de un comerciant fie sub forma unui procent, fie sub forma unei mențiuni publicitare prin care se urmărește evidențierea caracterului avantajos al prețului notificat să fie stabilită pe baza „prețului anterior”, în sensul alineatului (2) al acestui articol.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 30 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 6a alineatele (1) și (2) din Directiva 98/6/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 1998 privind protecția consumatorului prin indicarea prețurilor produselor oferite consumatorilor, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2019/2161 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019,

trebuie interpretat în sensul că

impune ca o reducere a prețului unui produs notificată de un comerciant fie sub forma unui procent, fie sub forma unei mențiuni publicitare prin care se urmărește evidențierea caracterului avantajos al prețului notificat să fie stabilită pe baza „prețului anterior”, în sensul alineatului (2) al acestui articol.

Semnături